

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1913.

Första kammaren.

Nr 5.

Onsdagen den 12 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollet för den 5 i denna månad.

Herr statsrådet *Larsson* avlämnade Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

nr 62, angående anskaffning av nya kanonlavetter m. m.;

nr 63, angående Norrlands dragonregementes utrustande med bajonetter;

nr 56, angående pension till förre båtsmannen L. E. Renström;

nr 57, angående pension till förre båtsmannen Matts Fredrikson Söderman; samt

nr 58, angående beredande av förhöjd pension åt f. kustartilleristen C. T. Nilsson.

Fördrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran följande under gårdagen bordlagda ärenden, nämligen konstitutionsutskottets utlåtande nr 1 och bankoutskottets utlåtande nr 4.

Föredrogs å nyo och företogs punktvis till avgörande statsutskottets den 8 och 11 innevarande februari bordlagda utlåtande nr 1, angående regleringen av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna.

Punkten 1.

Utskottets hemställan bifölls.

Första kammarens protokoll 1913. Nr 5.

1

Anslag till
Kungl. Maj:ts
hovhållning.

Punkten nr 2.

Utskottets yttrande i föreliggande punkt lydde sålunda:

»Nu gällande riksstat upptager å denna huvudtitel såsom ordinarie anslag:

för kungl. hovstaten	..... kronor	1,365,900: —
» » slottsstaten	..... »	127,100: —
	tillsammans kronor	1,493,000: —

Häruti har Kungl. Maj:t icke föreslagit någon ändring; och får utskottet hemställa,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1914 uppföra *ordinarie* anslagen till kungl. hovstaten och kungl. slottsstaten med oförändrade belopp, dock att anslaget till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott, 22,500 kronor, må på sätt Kungl. Maj:t föreslagit överflyttas från hovstatsanslagen till anslagen till kungl. slotten.

Vid bifall härtill komma i riksstaten för år 1914 de ordinarie anslagen å denna huvudtitel att upptagas sålunda:

Kungl. hovstatsanslagen	..... kronor	1,343,400: —
Kungl. slotten	..... »	149,600: —
	Summa kronor	1,493,000: —»

Herr Lindley: Vid granskningen av detta statsutskottets utlåtande finner jag till min förvåning, att intet omnämnande där blifvit gjordt av en i Andra kammaren av herr Lindhagen väckt motion om nedsättning av utgifterna för hovstaten. Jag kan ej finna annat, än att det är något mycket ovanligt, som här skett, då statsutskottet icke med något enda ord omnämnt, att en sådan motion blifvit väckt, utan endast ignorerar den och avgiver sitt utlåtande utan att däri omnämna densamma. Då jag icke anser, att detta är rätta sättet att behandla en motion sådan som denna, så vill jag därför yrka på, att detta utskottsutlåtande måtte återremitteras för att behandlas i ett sammanhang med motionen i fråga.

Friherre Gripenstedt: Herr talman! Den motion, hvarom den föregående talaren yttrade sig, hör verkligen ej till första huvudtiteln, utan där är fråga om en skrivelse, som innebär något helt annat än det, hvarom här är fråga. Jag anhåller att få yrka bifall till utskottets förslag.

Efter det överläggningen ansetts härmed slutad, gjorde herr talmannen i enlighet med de yrkanden, som därunder förekommit, propositioner, först på bifall till hvad utskottet i förevarande punkt hemställt samt vidare därpå att punkten skulle visas åter till utskottet; och förklarade herr talmannen sig anse den förra propositionen, vilken upprepades, vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning varaf uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller vad statsutskottet hemställt i punkten 2 av sitt utlåtande nr 1, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, visas punkten åter till utskottet.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 94;

Nej — 6.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande statutskottets den 8 och 11 innevarande månad bordlagda utlåtande nr 2, angående regleringen av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

Punkterna 1—3.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 4 och 5.

Lades till handlingarna.

Punkterna 6—15.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 16—23.

Lades till handlingarna.

Punkten 24.

Med anledning av Kungl. Maj:ts framställning i punkt 23 av förevarande huvudtitel i statsverkspropositionen hade utskottet i nu föredragna punkt hemställt, att Riksdagen måtte, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till fängvårdsstyrelsens disposition för understödjande av verksamheten till frigivna fångars skydd å extra stat för år 1914 anvisa 10,000 kronor.

*Understöd åt
verksamhet
till frigivna
fångars
skydd.*

Herr Ljunggren, August: Herr talman! Den räddningsverksamhet för frigivna fångar, som sedan flera årtionden utöfvats i vårt land, har varit förlagd dels till de s. k. skyddsföreningarna i länen och dels till centralföreningen till skydd för frigivne. Ehuru den sistnämnda föreningen varit ledd av fängvårdsstyrelsens chef samt tjänste-

Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd.
(Forts.)

män inom fängvårdsstyrelsen m. fl., har den dock till sin natur varit en enskild förening. Hela detta räddningsarbete kan därför sägas i stort sett hava varit av enskild natur. Från och med år 1912 har emellertid genom ett av Kungl. Maj:t den 10 juni fastställt reglemente denna verksamhet, för såvitt den förut utövades av centralföreningen till skydd för frigivne och avsett anskaffande av arbete m. m. åt de frigivne, ordnats såsom en fängvårdsstyrelsens sak, och detta torde framgå av handlingarna. Detta sakförhållande torde enligt min mening böra förtjäna en viss uppmärksamhet. Fångvården har ju att verkställa straff och vidtaga sådana anordningar, som härför erfordras, men kan fängvårdsstyrelsen anses hava befogenhet att även efter en fånges frigivande på något sätt ingripa? Måhända kan det synas berättigat, om fångvården erbjuder sin hjälp åt den frigivne. Det torde dock vara en mycket vanskelig sak för fängvårdsstyrelsen att på detta område inskrida. Om fången under strafftiden erinras om, att fångvården t. ex. har en platsbyrå, dit han bör vända sig efter frigivandet, och om fängelsets tjänstemän fått sig denna sak förelagd och betrakta den som en tjänsteplikt, så kan fången lätt nog anse sig nödsakad eller tvungen att uppsöka denna byrå, även om han skulle önskat att vända sig till en annan. Här kan den faran då mycket lätt uppkomma, att fångvården tager sig rätten att, om jag så må säga, öva polisuppsikt över de frigivna. Det kan måhända synas likgiltigt hvem som tar hand om dessa. Jag tror emellertid ej, att så är fallet. Man ser, hurusom det vaknat ett allt större intresse för de frigivnes räddande, och vid detta förhållande torde det enligt min mening vara av största vikt, att det enskilda intresset nu liksom tidigare får taga hand om denna sak. Att denna tanke ej är främmande för dem, som havt att yttra sig om anslagen till fångvården och »Skyddsvärnets» verksamhet, det framgår tydligt, om man läser utlåtandena från Konungens befallningshavande rörande »Skyddsvärnets» anslagskrav för år 1913. Herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet yttrade i det ärendet till statsverkspropositionen för 1912 bland annat, »att ett fruktbringande resultat bäst står att vinna genom frivilligt arbete».

Med avseende å fängvårdsstyrelsens nu föreliggande framställning om ett anslag på 10,000 kronor för dylik verksamhet ber jag att få fästa uppmärksamheten vid vad som förekommer i handlingarna och vad som fängvårdsstyrelsen i en inlaga till regeringen år 1911 också erinrat om, nämligen att fängvårdsstyrelsens besparingskassor vid slutet av 1910 uppgingo till 398,040 kronor samt att donationer till ett sammanlagt belopp av 94,400 kronor stodo till fängvårdsstyrelsens föfogande. Sålunda tillsammans 492,440 kronor, varav i ränta för samma år uppbars omkring 22,200 kronor. Den reflektionen torde då ligga nära till hands, att fängvårdsstyrelsen redan nu förfogar över avsevärda belopp till dylik verksamhet — belopp, som enligt de av mig framhållna principerna borde i första hand användas till stödjande av enskild verksamhet på detta område.

Ehuru jag sålunda på grund av det anförda egentligen skulle vara benägen att yrka avslag å fängvårdsstyrelsens förevarande framställning om ett anslag å 10,000 kronor, så har jag dock ej nu velat

göra detta, men har likväl ansett mig böra fästa uppmärksamheten vid frågan, för den händelse den framdeles skulle återkomma.

Efter härmed slutad överläggning biföll Kammaren vad utskottet i denna punkt hemställt.

Punkten 25.

I anledning av vad Kungl. Maj:t i punkt 24 av föreliggande huvudtitel i statsverkspropositionen föreslagit hade utskottet i förevarande punkt hemställt, att Riksdagen måtte till utförande av följande arbeten vid centralfängelset å Långholmen, i huvudsaklig överensstämmelse med de av fängvårdsstyrelsen framlagda förslag, nämligen uppförande av ett i förbindelse med den större cellbyggnaden stående hus, innehållande arbetsceller för enrumsfångar, omläggning av ångpannecentralen i nämnda cellbyggnad samt anordnande av elektrisk belysning i båda cellbyggnaderna jämte det nya arbetscellhuset, å extra stat för år 1914 bevilja ett belopp av 209,500 kronor.

*Anslag till
nybyggnads-
och andra
arbeten vid
central-
fängelset å
Långholmen.*

Herr Ljunggren, August: Herr talman! I avseende å det anslagskrav, som här föreligger, bör enligt min mening med tillfredsställelse antecknas, att statsrådet och chefen för justitiedepartementet i fråga om föreslagna ändringar och tillbyggnader vid centralfängelset å Långholmen ej bundit sig vid det av fängvårdsstyrelsen uppgjorda förslaget. Genom detta förhållande är också möjlighet given att i framtiden på detta område kunna vidtaga sådana anordningar, att t. ex. den viktiga frågan om fångars användande vid jordbruksarbete och andra utarbeten kan vederbörligen beaktas. Även om man tänker på den påbörjade strafflagsreformen, synas skäl föreligga att ej nedlägga allt för stora summor på reparationer och omändringar av gamla fängelser förrän man vet, i vilken riktning den nya lagen kan komma att gå. Jag har velat passa på tillfället att i detta sammanhang understrika dessa enligt min mening viktiga synpunkter, men har i övrigt intet annat yrkande att göra i avseende å förslaget än om bifall till utskottets hemställan.

Överläggningen ansågs härmed slutad, varefter kammaren biföll vad utskottet i föreliggande punkt hemställt.

Punkterna 26 och 27.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 28.

Lades till handlingarna.

Punkterna 29—37.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande statsutskottets den 8 och 11 i denna månad bordlagda utlåtande nr 3 a), angående regleringen av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

Punkterna 1—3.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 4.

*Höjning av
anslaget till
beskickningar
och konsulat.*

I punkt 4 av denna huvudtitel i statsverkspropositionen hade Kungl. Maj:ts föreslaget Riksdagen att, med godkännande av avgivet förslag till avlöningsstat för beskickningar och konsulat samt till villkor för löneförmånernas åtnjutande, medgiva, att det å ordinarie stat uppförda anslaget till beskickningar och konsulat, nu uppgående till 897,300 kronor, måtte höjas med 150,100 kronor till 1,047,400 kronor.

Utskottet hade i denna punkt på anförda skäl hemställt, att Riksdagen måtte godkänna *dels* av utskottet framlagd stat, innefattande avlöningsstat för Sveriges beskickningar och konsulat, utom vad anginge Sveriges representation i Ryssland, *dels och* vissa villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten upptagna aflöningsförmånerna.

Herr Hjärne: Herr talman! Då jag nu går att framställa några anmärkningar med anledning av statsutskottets utlåtande över Kungl. Maj:ts proposition, så betraktar jag det först och främst som min plikt, och en angenäm plikt, att för min personliga del intyga det goda intryck, som envar i denna kammare måste ha hämtat av den omsorg och det nit, som tydligen hans excellens utrikesministern har nedlagt på förberedandet av de synnerligen viktiga nya förslagen under denna huvudtitel. Så mycket mera måste jag likväl beklaga, att i denna förberedelse icke ha ingått tillräckligt många utlåtanden av vederbörande myndigheter. Jag säger det icke därför, att jag anser, att dessa myndigheters utlåtanden skulle till någon väsentlig grad ha försvagat de skäl, som hans excellens utrikesministern har anfört för de ifrågavarande nya förslagen, utan jag framställer denna anmärkning på grund därav, att det ju vore för Riksdagen av det allra största intresse att, när nu så omfattande organisations- och löneförslag framställas, de måtte komma så starkt motiverade som möjligt. Och vidare framställer jag denna anmärkning på grund därav, att det även för framtiden, när det gäller andra saker och andra departement med deras utgifter, vore önskligt, att icke något prejudikat då skulle kunna åberopas för det förhållande, som jag nu här i viss mån beklagar.

Och jag får verkligen också säga, att vi skulle väl kunna ha väntat, att vederbörande myndigheter i en synnerligen vidsträckt grad hade blivit hörda. Detta med hänsyn till åtskilliga uttalanden, som förut blivit fälda av män, som stå den nuvarande regeringen nära. Jag vill blott påminna därom, att för ett par år sedan under en inter-

pellationsdebatt (den 24 mars 1911) i Andra kammaren den nuvarande statsministern herr Staaff yttrade sitt beklagande av, att myndigheter på dylikt sätt kommit att förbigås. Han yttrade då också med en viss skärpa: »varför förbigingos myndigheterna, varför fingo de icke uttala sig om den åtgärd, som vidtogs? Interpellanten har i sitt anförande här också antytt, att regeringen skulle, jag vet icke, om interpellanten sade, ägt visshet om, men åtminstone ansett mycket sannolikt, att myndigheternas utlåtande skulle bli avstyrkande. Det skulle ju vara ganska intressant att erhålla en upplysning om, huruvida detta är riktigt, eller om det är ett misstag.» Så uttalade sig den nuvarande statsministern för två år sedan, och jag kan ej däri finna något annat än ett klart och mycket bestämt betonande av nödvändigheten av att så mycket som möjligt höra vederbörande myndigheter.

Nu kan det naturligtvis ej falla mig in att ens på det avlägsnaste sätt vilja insinuera, att hans excellens skulle ha underlåtit att höra dessa myndigheter på grund av någon visshet eller förmodan, att deras utlåtanden skulle bli avstyrkande, men jag vill ändå uttala som min mening, att det hade varit bra, ifall även kommerskollegii utlåtande här hade förelegat, när Riksdagen nu skall fatta beslut om så dryga statsutgifter. Det skulle ju kunna invändas, att konsulerna för närvarande ej sortera därunder eller hava något direkt att skaffa med kommerskollegium, och det är visserligen riktigt, men å andra sidan måste man ju betänka, att kommerskollegium, även på grund av sin allra nyaste instruktion av 1908 är förpliktat att särskilt befatta sig med handels- och sjöfartsärenden samt med konsulernas rapporter angående dylika förhållanden i utlandet o. s. v. Det hade sålunda ej helt och hållet legat utom kommerskollegii verksamhet att även uttala sig om de nu föreslagna reformerna och avlöningsstaterna inom konsulatsväsendet. Det hade ju varit så mycket lämpligare, att även kommerskollegium hade blivit hört, som ju enligt vad hans excellens utrikesministern meddelade tillfälle blivit lämnat åt handelsrådet och handelskamrarna att uttala sig. Det är naturligtvis ej annat än riktigt, men då förefaller det mig åtminstone lämpligt, att även kommerskollegium här hade blivit hört.

Vidare vill jag anmärka, att statskontoret visserligen blivit hört, men enligt vad hans excellens utrikesministern upplyst endast angående grunderna för de lönebestämmelser, som här blivit föreslagna.

Däremot ser det ut som om statskontoret icke blivit hört angående de lönebelopp, som här blivit föreslagna, men jag tror att det hade varit önskvärdt för oss att få höra, vad statskontoret kunde ha haft att anmärka angående dessa belopp. Det är klart, att dessa lönebelopp -- såsom även hans excellens i sitt yttrande till statsrådsprotokollet påpekar -- måste stå i en viss relation till de löner, som bestämts åt tjänstemän inom andra grenar av förvaltningen, och hans excellens har t. ex. i avseende på kanslisterna framhållit, att deras lönebelopp kunna sägas stå i ett visst förhållande till vissa tjänstemäns t. ex. inom telegrafverket. Man skulle då kunna tänka sig, att statskontoret haft åtskilligt att från en sådan jämförande synpunkt med avseende på andra löner andraga.

*Höjning av
anslaget till
beskickningar
och konsulat.*
(Forts.)

*Höjning av
anslaget till
beskickningar
och konsulat.
(Forts.)*

I förbigående vill jag här endast påpeka, att ett av lönebeloppen väl förefaller mycket egendomligt, då man först ser det. Det förekommer visserligen i den del av den kungl. propositionen, som statsutskottet först sedermera tänker taga under behandling. Men antydningar härom förekomma även under denna punkt. Jag avser här lönen åt en av våra representanter i Ryssland. I den kungl. propositionen föreslås, att den lön, som skulle tillkomma generalkonsuln i Hälsingfors, bör höjas i ett slag från 15,000 till 18,000 kronor. För denna höjning framställas inga andra skäl än ett uttalande av själva befattningens innehavare. Den föregående innehavaren av tjänsten framställde år 1909 yrkande, att lönen måtte höjas med 2,800 kronor, men denna hemställan ledde icke till någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Däremot har den nuvarande innehavaren av generalkonsulsbeställningen i Hälsingfors, vilken enligt vad jag tror mig veta utnämndes för icke så synnerligen lång tid tillbaka, med den erfarenhet, han redan nu inhämtat, funnit sig böra tillstyrka, att lönen höjes till 18,000 för ogift och 21,000 kronor för gift generalkonsul. Hans excellens herr utrikesministern har gått en medelväg och föreslagit, att lönen över huvud höjes i ett slag från 15,000 till 18,000 kronor, och detta på den grund, jag nyss anfört. Nu kunde det ha varit önskvärt att erfara, om med hänsyn till åtskilliga andra tjänstemäns avlöning detta belopp, 18,000 kronor för generalkonsuln i Hälsingfors, kan vara så synnerligen starkt motiverat. I alla händelser tager jag mig friheten rekommendera den frågan till statsutskottets ytterligare omprövning.

De anmärkningar, som jag här framställt, röra icke huvudpunkterna av den föreslagna organisationen, som jag för min del finner i allo mycket väl lämpade efter rikets nuvarande ställning. Jag har sålunda intet annat yrkande att här framställa än om bifall till statsutskottets utlåtande.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve Ehrensvärd: Jag vill till en början uttala min tacksamhet för den välvilliga behandling, som kommit regeringens förslag till del från statsutskottets sida. Statsutskottet har visserligen gjort några smärre ändringar på en del punkter i Kungl. Maj:ts förslag, men även om jag, såsom naturligt är, hellre hade sett, att detta oförändrat bifallits, kunna dock dessa ändringar icke rubba mina förhoppningar, att på den sålunda erhållna grunden ett verkligt gott konsulatväsende kan byggas.

Beträffande till en början de ändringsförslag, som statsutskottet gjort i fråga om vår konsulära representation i Antwerpen och Rotterdam, är att märka, att utskottet strukit den alternativa lönestat, som jag föreslagit. Jag vet icke, om detta varit nödvändigt i och för sig, då jag kan åberopa såsom prejudikat för den gjorda framställningen det förhållande, att i redan nu gällande lönestat för vår vicekonsul i Tokio finnes upptagen en liknande alternativ lönestat. Jag tror, att den tanke, som ligger till grund för alternativa löner åt vissa av konsulerna, på ett fylligare och bättre sätt kommit till uttryck med Kungl. Maj:ts förslag. Men på grund av den motivering, som åtföljer utskottets hemställan, tvivlar jag icke på, att det åsyftade målet skall kunna vinnas. Lika litet har jag någon väsentlig erinran att fram-

ställa mot de avprutningar, som utskottet i fråga om en eller annan befattning föreslagit. Jag vill dock nämna, att då jag gjort framställning om en något högre lön för generalkonsuln i Mexiko än åt motsvarande befattningsinnehavare å platser med ungefär samma levnads-kostnader — jag tänker nu närmast på generalkonsuln i Kapstaden — har detta berott på två omständigheter. Dels åligger det generalkonsuln i Mexiko att själv hålla sig med kanslilokal, dels ock — och detta är det förnämsta skälet: därest denna post verkligen skall motsvara de förväntningar och förhoppningar, man knyter vid densamma, fordras särskilda anlag och egenskaper hos den person, som bör beklädas med befattningen. Det är därför möjligt, att man nödgas gå utom den nuvarande konsulskåren för att finna en lämplig man för posten, och i sådant fall är det bra att kunna peka på en tillräcklig lön. Emellertid skola dessa anmärkningar icke hindra mig att ännu en gång betyga min tacksamhet för den i det hela mycket välvilliga behandling, som i utskottet kommit huvudtiteln till del.

Då jag begärde ordet, var detta emellertid för att besvara de anmärkningar, som framställdes av den föregående ärade talaren. Dessa anmärkningar hava sammanfattats däri, att Kungl. Maj:t icke hört vissa myndigheter över förslaget till ändrad utrikesrepresentation. Vad särskilt kommerskollegium beträffar, så har den ärade talaren själv framdragit det skäl, som gjort, att Kungl. Maj:t icke nödvändigtvis behövt höra denna myndighet. När 1906 års organisationsplan framlades för Riksdagen, fanns det inryckt i kommerskollegii instruktion, att kommerskollegium skulle behandla ärenden angående Sveriges konsulatväsen. Det var därför också helt naturligt, ja, mer än så, det var nödvändigt, att kommerskollegium hördes över det förslag, som då förelåg. Men just till följd av den nya organisationen, just till följd av, att konsulatväsendet efter år 1906 kommit att sortera under utrikesdepartementet, ändrades kommerskollegii instruktion och borttogos de av mig citerade orden. Vid sådant förhållande kan jag icke finna, att det varit någon nödvändighet för regeringen att höra kommerskollegium. Jag erkänner gärna, att jag skulle hava ansett det mycket önskligt, om kommerskollegium kunnat höras, och det var även min mening att inhämta yttrande däriifrån. Men då arbetet med den nya organisationen drog så långt ut på tiden, att det förelåg färdigt först omkring den 10 december, var det icke möjligt att giva kommerskollegium längre tid att yttra sig över förslaget än högst omkring 14 dagar. Jag vände mig då till kommerskollegii chef och frågade honom, om han trodde, att kommerskollegium skulle kunna hinna på denna tid avgiva utlåtande. Men då kommerskollegium, såsom allbekant är, just då var sysselsatt med mycket stora och viktiga frågor, förklarade han, att detta vore knappast möjligt. Vid sådant förhållande, och då det icke enligt min mening kunde anses nödvändigt att höra kommerskollegium om sådana ärenden, som nu ligga enbart under utrikesdepartementet, avstod jag, ehuru med ledsnad, jag erkänner det, från att inhämta dess yttrande. Denna min ledsnad har dock i någon mån minskats därigenom, att kommerskollegii chef, vilken såsom bekant haft stor del i det kommittébetänkande, som låg till grund för 1906 års organisationsplan, deltagit i de överläggningar, som i handelsrådet

*Höjning av
anslaget till
beskickningar
och konsulat.*
(Forts.)

*Höjning av
anslaget till
beskickningar
och konsulat.*

(Forts.)

ägt rum angående den nu föreliggande organisationen. Han har där icke haft något att invända mot förslaget utan tvärtom i allt väsentligt både vid dessa överläggningar och vid andra överläggningar av mera enskild art framhållit, att han gillat det. Jag har således hört den mest sakkunnige inom kommerskollegium, och detta kan i någon mån upphäva olägenheten därav, att kommerskollegium i dess helhet icke blivit i ärendet hört.

Vad åter statskontoret beträffar, tror jag, att statskontoret hörts över alla delar av förslaget, där det varit nödigt och nyttigt att höra detsamma. Däremot kan jag icke finna, att statskontoret kunnat haft något väsentligt att säga rörande lönebeloppen åt våra utomlands varande tjänstemän och de växlande ortstillägg, som för dem föreslagits. Härom kan statskontoret icke rimligtvis tänkas hava någon särskild erfarenhet. Jag har härvidlag måst i någon mån bygga på vad konsulerna själva uppgivit, men jag har aldrig ensamt följt konsulernas uppgifter utan sökt att på alla tänkbara sätt verifiera dem, något som icke alltid varit så lätt, då det gäller löner för befattningshavare spridda hart när över hela jordklotet.

Vad slutligen beträffar den anmärkning, som den ärade talaren framställde i fråga om lönen åt generalkonsuln i Hälsingfors, skall jag, om anledning då gives, besvara denna den dag, då vi komma att behandla den saken inför kammaren. Emellertid tror jag icke — jag upprepar det — att man rimligen kan förebrå mig att icke hava inhämtat de upplysningar, som det varit möjligt att erhålla.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, biföll kammaren vad utskottet i förevarande punkt hemställt.

Punkterna 5—13.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 14.

Lades till handlingarna.

Punkterna 15—25.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Vid förnyad föredragning av bevillningsutskottets den 8 och 11 innevarande februari bordlagda betänkanden:

nr 5, i anledning av väckt motion om upphävande av tullen å plommon, sviskon och russin, samt

nr 6, i anledning av väckt motion om höjning av gällande tullsatser å automatverk och automatgasmätare,

biföll kammaren vad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets den 8 och 11 i denna månad bordlagda betänkande nr 7, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående skattefrihet i visst fall för inkomst, förvärvad av gift kvinna.

Ang. skattefrihet i visst fall för inkomst, förvärvad av gift kvinna.

I en inom Andra kammaren av herr Åkerlund väckt motion, nr 78, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, hemställdes, »att Riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta uppgöra och förelägga Riksdagen förslag till sådan ändring i våra skattelagar, att inkomst, som genom arbete förvärvas av gift kvinna, skall vara skattefri, för såvitt densamma ej överstiger 300 kronor pr år, samt mannens och hustruns sammanlagda årsinkomster ej överstiga 1,200 kronor».

Utskottet hade i detta betänkande på åberopad grund hemställt, att herr Åkerlunds förevarande motion, II: 78, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående skattefrihet i visst fall för inkomst, förvärvad av gift kvinna, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Herr Lindblad, Ernst: Det undras mig, om bevillningsutskottet icke förfarit väl snävt mot motionären. I förbigående vill jag anmärka, att man tycks hava slagit in på en ny väg vid formuleringen av bevillningsutskottets betänkanden, varvid förebilden hämtas från statsutskottet, nämligen att icke referera motionerna. Men om det där kan vara lämpligt, då det gäller rena anslagsfrågor, torde det i fråga om bevillnings- eller lagfrågor vara i viss mån olämpligt, isynnerhet om motionen icke är längre, än att dess motivering kunnat få rum på en halv sida till. En sådan komplettering hade, tror jag, kunnat vara till upplysning för kammaren, som nog kanske i allmänhet icke genomläser eller gömmer Andra kammarens talrika motioner, och jag tror, att utelämnandet icke heller leder till besparing i sak, ty i själva verket tvingas man, om det blir diskussion, att mer utförligt referera motionens innehåll, för att kammaren skall veta vad saken rör.

Jag får erinra om, att 1911 års riksdag enhälligt beslöt en skrivelse till Kungl. Maj:t på framställning av herr Clason och friherre Palmstierna i Andra kammaren, i avsikt att undanröja ett oegentligt och på äktenskapsfrekvensen menligt inverkan förhållande, som rörde skattelagstiftningen. Denna Riksdagens skrivelse är ännu obesvarad, men omnämnes icke med ett ord i det föreliggande betänkandet, och detta förefaller mig ganska egendomligt, då denna skrivelse utgör en vida större ram, och vad motionären här begär är ett litet brottstycke av vad skrivelsen innehåller. Det hade då varit lämpligt att åtminstone antyda, att Riksdagen för några år sedan skrivit om ganska vitt gående reformer i den av motionären påpekade riktningen. Skulle man nu godkänna den av utskottet framlagda motiveringen, komme den att strida mot vad Riksdagen förut angivit såsom sin mening, men jag kan knappast föreställa mig, att Riksdagen på dessa två år redan hunnit ändra mening, utan anser att den fortfarande vidhåller vad den skrev år 1911.

Den som känner förhållandena på landsbygden vet, att det av

Ang skattefrihet i visst fall för inkomst, förvärd av jag, gift kvinna.

(Forts.)

motionären åberopade förfaringssättet därstädes medför en högst berättigad klagan. Det gäller för övrigt våra minsta inkomststagare, både i stad och på land, det gäller sådana fall, där hustrun med sitt arbete utom hemmet bidrager till familjens underhåll, och då tror jag, att vi litet var äro av den mening, att dessa fattiga familjer böra skyddas och bispringas, gentemot en olämplig tillämpning av skatteförordningen, nämligen att man inkvisitoriskt söker få reda på de minsta inkomster som hustrun kan tillvinna familjen. Jag vågar särskilt säga, att bland statarfamiljerna detta olämpliga tillvägagångsätt väcker synnerligt stor otillfredsställelse. Varpå beror då detta? Det beror på att enligt skatteförordningen varje arbetsgivare, som har sig på stadigvarande sätt minst 5 arbetare anställda, är skyldig att avgiva en fullständig deklaration över vad dessa arbetare jämte hustrun under föregående år intjänat. För en liknande arbetsgivare, som använder ett mindre antal arbetare, förekommer icke någon sådan skyldighet, vilket kan vålla inom samma socken en högst ojämn tillämpning av skattebestämmelserna. Jag tror, att om vi upprepa vad Riksdagen år 1911 skrev och det i motiveringen framhålles, att man på stående fot icke kan göra ändring i själva saken, skulle detta medföra, att skattemyndigheterna visste att bättre rätta sig efter omständigheterna och icke tillämpade föreskrifterna på nuvarande rigorösa och förhatliga sätt.

Det var detta jag skulle vilja rekommendera, att bevillningsutskottet fortfarande ville behjärta, då jag vet att i Andra kammaren yrkande om återremiss kommer att framställas, anhåller jag att kammaren ville upptaga detta yrkande med välvilja, på det att bevillningsutskottet måtte sättas i tillfälle att taga i övervägande, om icke Riksdagen fortfarande står på samma ståndpunkt som angavs i 1911 års skrivelse. Med anledning härav ber jag, herr talman, att få yrka återremiss.

Herr Karlsson: Egentligen hade jag tänkt, att någon av utskottets ledamöter, som sitta i den avdelning, vilken inom utskottet förberedande behandlat motionen, skulle komma att försvara utskottet. Emellertid gjorde föregående talare ett angrepp på utskottet, därför att utskottet i sitt betänkande icke återgivit motionen. Det kan nästan glädja en att någon gång se herrar Lindblad och Lindhagen intaga samma ståndpunkt. Såsom kammaren behagar erinra sig, har nämligen herr Lindhagen redan motionerat i Andra kammaren att det måtte åläggas utskottet att återgiva motionerna i vederbörande betänkanden. Denna fråga kommer sålunda att föreläggas kamrarna till avgörande, men till dess att kamrarna fattat ett sådant beslut, som herr Lindblad önskar, tror jag nog, att bevillningsutskottet kommer att fortfarande följa den praxis, som utskottet inledde förra året, en praxis, om vilken utskottet icke varit ensamt utan som även tillämpats inom andra utskott.

Som motivering för sitt klander yttrade den ärade talaren, att han trodde, att Första kammarens ledamöter i regel icke gömde motioner, som äro väckta i Andra kammaren. Jag har verkligen en helt annan uppfattning av Första kammarens ledamöter; jag tror

bestämt att de taga vara på motioner, som väckts i Andra kammaren, likaväl som de taga vara på dem, som blivit väckta i Första kammaren. Vad det här gäller är egentligen en kostnadsfråga. Sedan staten kostat på tryck på motionerna, äro ledamöterna skyldiga att taga vara på dessa handlingar, då de veta, att frågan skall behandlas i kammaren och att de då behöva detta materiel för bedömande av de olika betänkandena.

Ang. skattefrihet i visst fall för inkomst, förvärrad av gift kvinna.
(Forts.)

Emellertid, rörande själva den fråga, som utskottet här haft till förberedande behandling, ville den ärade talaren, såvitt jag icke missförstod honom, sätta likhetstecken mellan denna motion och en, som tidigare behandlats i Riksdagen och då föranledde en skrivelse. Det var nämligen en motion, som väckts dels av herr Clason i denna kammare och dels av herr Palmstierna i Andra kammaren, vilken dock icke direkt berörde samma ämne som förevarande motion. Den gick ut på att äkta makars inkomster skulle taxeras var för sig, detta i syfte att i viss mån underlätta äktenskapsfrekvensen, som det hette. Och då skrev Riksdagen om denna sak. Nu motionerar herr Åkerlund, såsom kammarens ledamöter observerat, att inkomst, som genom arbete förvärvats av gift kvinna, skall vara skattefri, såvida densamma icke överstiger 300 kronor per år och makarnas sammanlagda inkomst icke överstiger 1,200 kronor.

Jag skall villigt erkänna, och jag tror att utskottets ledamöter med mig voro ense därtinnan, att det syfte, som ligger bakom motionen, är behjärtansvärt. Men utskottet har funnit att genom en sådan lagstiftning man skulle i skattehänseende olikställa personer, som leva i ungefär liknande förhållanden. Om vi tänka oss in i förhållandena, exempelvis på landsbygden, och om det skulle bliva så fortfarande, som nu är vanligt, att hustrun bidrar till ökad inkomst för familjen genom att deltaga i arbetet, vare sig i ladugården eller på åker och äng, så skulle familjen icke erhålla skattelindring, utan denna lindring skulle först inträda, när hustrun lämnar hus och hem och går utanför hemmet för att genom ren kontant förtjänst öka familjens inkomst. Det är ett sådant sätt, att på detta område tillämpa en skattelindring, som utskottet funnit olämpligt.

Nu har den föregående talaren även sagt, att Riksdagen borde visa, att den fortfarande vidhåller den åsikt som Riksdagen en gång uttalade med anledning av herrar Clasons och friherre Palmstiernas motioner, men när nu dessa motioner och den nu föreliggande icke angå samma sak, kan jag icke se, att Riksdagen har tillfälle att uttala sig i denna riktning genom att även bifalla föreliggande motion, som ju talar om något helt annat. Å andra sidan har jag icke heller hört talas om att Riksdagen genom att avslå en motion med ett visst yrkande, skulle anses hava övergivit den ståndpunkt som Riksdagen förut intagit i annan fråga.

Vidare uttalade sig den ärade talaren om att vissa skattemyndigheter skulle gå alltför rigoröst tillväga gentemot skattedragarna. Jag förstår knappast, att utskottet i detta sammanhang skulle genom ändrad formulering av motiveringen kunna göra ett uttalande i sådan riktning eller att Riksdagen genom att instämma häruti skulle kunna förmå skattemyndigheterna att gå tillväga på ett mindre rigoröst sätt.

Ang. skattefrihet i viss fall för inkomst, förvärvad av gift kvinna. Jag tror således, att föregående talare icke anfört tillräckliga skäl för en återremiss till utskottet, och ber att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr Ericsson, Ollas: Jag kunde ha avstått från att yttra mig, då den föregående talaren redan har refererat vad jag egentligen tänkte säga, men efter jag fått ordet, ber jag att få uttala min förvåning över att den förste ärade talaren kunde uttala sig som han gjorde, då han sade, att beskattningsförhållandena i förevarande avseende på landsbygden vore av den beskaffenhet att de väckte stor uppmärksamhet. Ja, det skulle verkligen på landsbygden väcka stor uppmärksamhet, därest man ginge motionärens önsknings till mötes; det är min fulla öfvertygelse.

Hur skulle reflektionerna te sig om t. ex. en arbetare eller hantverkare på landet är granne till en liten jordbrukare, och arbetarens eller hantverkarens hustru har förskaffat sig någon biförtjänst, och hon enligt motionärens förslag skulle bli befriad från skatt, därest inkomsten icke uppginge till 300 kronor per år, men den lilla jordbrukarens hustru, som går och knogar och deltager i arbetet i ladugården, på åker och äng, och därigenom följaktligen i hög grad ökar den inkomst, för vilken mannen beskattas, icke skulle kunna vederfaras samma förmån. Nog skulle en sådan ojämnhet i skattelagstiftningen vara egnad att väcka stor uppmärksamhet och nog skulle den omtalade jordbrukaren med fog kunna undra över att arbetarens eller hantverkarens hustru bleve befriad ifrån att erlægga skatt för den inkomst hon i kontanta penningar tillfört hemmet, men själv måste erlægga skatt för den inkomst, som hans hustru skapat genom sitt idoga arbete i hemmet. Jag kan icke vara med om, att skapa en sådan ojämnhet i beskattningsavseende.

Så uttryckte samma talare sin förvåning över att utskottet icke tänkt på 1911 års riksdagsskrivelse. Jo, det är just vad utskottet gjort, och om talaren studerat skrivelsen, skulle han funnit, att dåvarande motionär berörde denna fråga i motionen, men bevillningsutskottet tog avstånd från den tanken och sade även ifrån i motivering, att det icke ville gå med på den vägen. Om kammaren nu bifaller vad utskottet föreslagit, handlar den således icke i strid med 1911 års riksdagsskrivelse i detta fall utan tvärtom i full överensstämmelse med densamma. Jag tager mig därför friheten att yrka bifall till utskottets hemställan.

Greve Lagerbjelke: Såsom mångårig medlem av taxeringsnämnd anser jag mig kunna konstatera, att i ett högst betydligt antal taxeringsnämnder i riket, särskilt i Stockholms län, det syfte, som avses i denna motion, verkligen blivit genom praxis tillgodosett. Då gifta kvinnor, bland andra de av herr Lindblad omnämnda statarehustrurna, hava extra inkomst, t. ex. genom mjölkning, vilken senare inkomst i regeln uppgår till ett par hundra kronor om året, bliver detta allmänt icke beskattat. Anledningen till, att man ansett sig kunna förfara på detta sätt, har sin grund däri, att man utgår från att, när gift kvinna sysslar på detta sätt med utarbete, hon försummar sina sysslor i

hemmet. Detta gör, att hon antingen får lega för det arbete hon icke kan utföra, när hon sysslar på annat håll, eller genom att försumma sina sysslor vansköter både det ena och det andra.

Även har tagits i betraktande att, därigenom att hustrun har extra inkomst, familjen beredes möjlighet att längre behålla i hemmet halvvuxna barn. Dessa utföra då en del av de sysslor, som eljest skolat utföras av modern. Jag vill icke påstå, att detta förfarande formellt överensstämmer med vederbörande förordning, men så tillämpas den emellertid på många håll inom riket.

Ang. skattefrihet i visst fall för inkomst, förvärfvad av gift kvinna.
(Forts.)

Herr Clason: Jag ber att få instämna i yrkandet på återremiss.

Jag tror icke, att det korta och i och för sig ganska oklara utlåtandet av bevillningsutskottet står i full samklang med den skrivelse, som Riksdagen avlät år 1911; och jag tror i varje fall, att bevillningsutskottet åtminstone bort klarare söka påvisa sammanhanget mellan denna skrivelse och det nu framställda yrkandet. Jag anser mig dessutom — då min motion av år 1911 nu kommit på tal och bevillningsutskottets ärade ordförande nyss framhållit, att den motionen skulle ha gått ut på att äkta makar skulle taxeras var för sig — böra säga, att åtminstone vad min motion angick pekade den visst icke företrädesvis på det målet. Jag tror mig kunna säga, att jag vid motionens behandling framhävde, att målet kunde vinnas på åtskilliga andra sätt, som enligt mitt förmenande vore vida lämpligare. Även med hänsyn därtill är det, som jag instämmer i yrkandet på återremiss.

Herr Östberg, Johan: Det kan icke nekas till att den fråga, som är föremål för motionen, står i sammanhang med den fråga, som 1911 års riksdagsskrivelse drog under Kungl. Maj:ts prövning. Därför hade det varit lämpligt, om i bevillningsutskottets betänkande en hänvisning till Riksdagens berörda skrivelse skett. Frågan är helt enkelt den, huruvida vid makars taxering sammanslagning skall ske av bådass inkomst. Således även hänsyn tagas till den inkomst hustrun kan förvärva av den beskaffenhet, att den kan göras till föremål för inkomsttaxering, även om förvärvet av inkomsten måste ske på bekostnad av hennes arbete i hemmet och motvägas av utgifter för hemmets skötande, som eljest icke skulle ifrågakommit. Det är alldeles tydligt, att den inkomst, som en hustru kan förvärva utom hemmet, ofta motsvaras av den utgift hon får vidkännas för hemmets skötande, och beskattning av denna inkomst innebär därför någonting ganska odiöst, isynnerhet då den sammanlägges med männens inkomst, varigenom möjligheten till skatteavdrag för de lägre beskattade försvinner och skattetrycket kännbart ökas. Detta hindrar i sin mån personer, som reflektera över skatteförhållandena, att stifta äktenskap, enär de finna, att deras sammanlagda beskattning då blir högre än om de leva och beskattas var för sig. Det var detta som Riksdagen genom sin skrivelse år 1911 fäste Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på.

Nu har motionären här upptagit ett speciellt fall, och här har sagts, att det praktiseras olika av olika taxeringsnämnder, att man på landsbygden icke alltid taxerar t. ex. den inkomst, som hustru

Ang. skatte-
frihet i viss
fall för in-
komst, för-
värvad av
gift kvinna.

(Forts.)

har av mjölkning eller annat arbete hos främmande. Här har också väckts fråga om, huruvida inkomst, som hustru har genom deltagande i sin mans lantbruksgöromål, om den uppgår till beskattningsbart belopp, borde taxeras. I dessa hänseenden må ju råda olika meningar och olika praxis, men frågan är ur familjesynpunkt värd allt beaktande. Att Riksdagen förut lagt saken i Kungl. Maj:ts hand borde lämpligen i detta sammanhang ha framhållits. Emellertid torde en motion, som endast berör en del av frågan, icke lämpligen nu böra föranleda till någon åtgärd från Riksdagens sida. Jag skall därför be att för min del hemställa, att kammaren med ogillande av motiveringen godkänner det slut vartill utskottet kommit.

Herr Karlsson: Då motiveringen kommit så mycket på tal här, skall jag tillåta mig säga, att jag inom utskottet yrkade på en utförligare motivering än den, som den avdelning inom utskottet, vilken i första hand haft frågan till behandling, låtit komma densamma till del. Men då jag ansåg, att det framför allt gällde den ståndpunkt, som Riksdagen intog i själva sakfrågan, ville jag icke reservera mig till förmån för en utförligare motivering.

Vad skulle emellertid det yrkande den sista talaren gjorde innebära? Jo, det skulle innebära ett underkännande av den motivering, som ligger till grund för utskottets hemställan. Det bleve icke blott ett underkännande av själva formuleringen, utan kammaren skulle, om den ströke motiveringen, säga, att den visserligen ansåge det vara riktigt, att sådana olika förhållanden i beskattningshänseende, som motionären föreslagit, inträdde, men ville ändå icke vara med om motionärens förslag. Det vore väl ändå en ganska egendomlig ställning.

Gent emot herr Clason ber jag få hänvisa till vad herr Ollas Ericsson yttrade. Den riksdagsskrivelse, som år 1911 avläts, innehöll väl i alla händelser någonting, som gick ut på något annat, än vad denna motion innebär.

Jag tror, herr talman, att det icke förebragts tillräckliga skäl vare sig för återremiss av eller avslag å betänkandet eller för bifall med ogillande av motiveringen, varför jag tillåter mig att fortfarande yrka bifall till betänkandet.

Herr Lindblad, Ernst: Just för att göra formen så litet stötande som möjligt samt för att bevillningsutskottet skulle komma i tillfälle att skriva en bättre motivering, än den som föreligger, föreslog jag återremiss; ty vad herr Ollas Ericsson framhöll, det gäller inkomstskatteförordningen och icke bevillningsförordningen. *Statsbeskattningen* är obetydlig, men det är *kommunalbeskattningen* som drabbar synnerligen hårt. Därför tror jag, att en återremiss vore lämpligt såsom den minst stötande formen, och jag vidhåller därför mitt yrkande.

Friherre Beck-Friis, Carl Joachim: Då jag icke kan finna vad man egentligen skulle vinna med en återremiss, när man i fråga om

klämman icke vill komma till något annat slut, yrkar jag bifall till utskottets hemställan.

Den siste talaren sade, att det exempel herr Ollas Ericsson anförde gällde tillämpningen av förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt, men lika väl kan man tillämpa detta med avseende på bevillningstaxeringen. En hustru, som hjälper sin man med utövande av ett hantverk, skulle icke komma i åtnjutande av skatteavdrag, men om hustrun utanför hemmet får extra förtjänst, skulle avdrag ske. I det förra fallet skall mannens och hustruns gemensamma inkomst taxeras och anses såsom mannens inkomst av yrke.

Jag yrkar som sagt bifall till utskottets hemställan.

Överläggningen förklarades härmed slutad, varefter herr talman-
nen yttrade, att beträffande förevarande betänkande vore framställda
följande yrkanden: 1:o att utskottets hemställan skulle bifallas; 2:o)
av herr *Ostberg, Johan*, att kammaren, med ogillande av motiveringen,
skulle godkänna det slut, vartill utskottet kommit; och 3:o) att be-
tänkandet skulle visas åter till utskottet.

Sedermera gjorde herr talmannen propositioner jämlikt dessa
yrkanden och förklarade sig finna propositionen på bifall till utskottets
hemställan vara med övervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning varaf och sedan till kontrapropo-
sition därvid antagits återremiss, uppsattes, justerades och anslogs en
omröstningsproposition av följande lydelse:

Den, som bifaller vad bevillningsutskottet hemställt i sitt betän-
kande nr 7, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, visas betänkandet åter till utskottet.

Vid slutet av den häröver anställda omröstningen befunnos rösterna
hava utfallit sålunda:

Ja — 81;

Nej — 29.

Vid förnyad föredragning av bevillningsutskottets den 8 och 11
innevarande månad bordlagda betänkan-
den:

nr 8, i anledning av väckt motion om utarbetande och framläg-

Första kammarens protokoll 1913. Nr 5.

gande av förslag till ändring i gällande skattelagars bestämmelser angående vem utskylder av fast egendom på landet skola påföras, samt nr 9, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t om ändringar i kungörelsen angående skatt för hundar, biföll kammaren vad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande bankoutskottets den 8 och 11 innevarande månad bordlagda utlåtande nr 3 angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning.

Punkten 1.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkterna 2—4.

Lades till handlingarna.

Punkten 5.

Utskottets hemställan bifölls.

Herr statsrådet *Larsson* avlämnade Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

nr 59, med förslag till förordning om ändrad lydelse av §§ 7, 8 och 12 i förordningen den 13 december 1912 angående tullrestitution i vissa fall vid återutförelse av utländsk vara; och

nr 60, angående anslag till understöd åt arbetare i de särskilda yrkena för besök vid Baltiska utställningen i Malmö år 1914.

Anmälades och bordlades:

konstitutionsutskottets utlåtande nr 2, i anledning av väckta motioner med förslag till ändrad lydelse av § 5 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm;

statsutskottets utlåtanden:

nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter förre fanjunkaren Carl Ferdinand Lindquist från Salems socken,

nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter bokbinderiarbetaren Nikolaus Edvard Wennersten från Kristinehamn,

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efter-skänkande av kronans rätt till danaarv efter smedarbetaren Nils Gusta Karlsson från Gävle,

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efter-skänkande av kronans rätt till danaarv efter änkan Karolina Kristina Torell från Brunnsbo i Tärna socken,

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efter-skänkande av kronans rätt till danaarv efter förre arbetaren Anders Johan Larsson från Lilla Lund i Flistads socken,

nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efter-skänkande av kronans rätt till danaarv efter Christina Augusta Lundeberg från Lund, och

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för beredande vid vanförestalten av vård åt vanföra efter 1912 års barnförslamningsepidemi samt till inspektion av anordningar härför;

bankoutskottets utlåtanden:

nr 5, angående pension åt verkmästaren vid Tumba bruk J. E. Norström,

nr 6, angående tilläggspension åt förre vaktmästaren C. A. Stahlin,

nr 7, i anledning av väckta motioner om pension åt vice härads-hövdingen J. M. Stuart, och

nr 8, i anledning av väckt motion om anslag till utgivande av en uppslagsbok över 1913 års lagtima Riksdags verksamhet; ävensom

lagutskottets utlåtanden:

nr 5, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lagstiftning till förhindrande av svek vid handel med hästar m. m.,

nr 6, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående anordnande av tillsyn över förvaltningen av donerade medel och stiftelser, samt

nr 7, i anledning av väckt motion angående ändring i 27 § i lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade nådiga propositioner till Riksdagen:

nr 60, angående anslag till understöd åt arbetare i de särskilda yrkena för besök vid Baltiska utställningen i Malmö år 1914;

nr 62, angående anskaffning av nya kanonlavetter m. m.; och

nr 63, angående Norrlands dragonregementes utrustande med bajonetter.

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts under dagen avlämnade nådiga propositioner till Riksdagen:

nr 56, angående pension till förre båtsmannen L. E. Renström;
nr 57, angående pension till förre båtsmannen Matts Fredriksson
Söderman; och
nr 58, angående beredande av förhöjd pension åt f. kustartilleristen C. T. Nilsson.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts under sammanträdet avlämnade nådiga proposition till Riksdagen, nr 59, med förslag till förordning om ändrad lydelse av §§ 7, 8 och 12 i förordningen den 13 december 1912 angående tullrestitution i vissa fall vid återutförelse av utländsk vara.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:
herr *Biörklund* under 12 dagar fr. o. m. den 14 innev. februari.
» *Aström* fr. o. m. den 14 t. o. m. den 27 innev. februari.

Justerades nio protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslöts kl. 12,58 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.
